

Fractie GroenLinks Oosterhout  
T.a.v. de heer W.J.W.A van der Zanden

|                 |                   |                   |                           |
|-----------------|-------------------|-------------------|---------------------------|
| <b>Datum</b>    | <b>Uw kenmerk</b> | <b>Zaaknummer</b> | <b>In behandeling bij</b> |
| 12 oktober 2021 |                   | 309189            | R. Geers<br>tel. 14 0162  |

### Onderwerp

Beantwoording vragen ex art. 39 RvO Giften en bijstand

Geachte heer Van der Zanden,

Op 11 september jl. hebt u schriftelijke vragen ex art. 39 van het Reglement van Orde van de Oosterhoutse gemeenteraad gesteld over giften en de bijstand. Voordat wij ingaan op de door u gestelde vragen, willen wij eerst vooraf een algemene opmerking maken over de Participatiewet en de uitvoering. De uitvoering van de Participatiewet is geen exacte wetenschap. Dit betekent dat er geen sprake is van een zwart-wit beoordeling. Een aantal van de gestelde vragen suggereert echter wel dat er een exact antwoord mogelijk is. Bij de uitvoering van de Participatiewet is echter maatwerk vereist. Iedere situatie is anders en vraagt om een individuele beoordeling. Uiteraard beantwoorden wij uw vragen zo goed als mogelijk is, maar het is niet altijd mogelijk om een exact antwoord te geven.

*Vraag 1. Wordt op het moment dat iemand zich voor een bijstandsuitkering meldt bij de gemeente Oosterhout deze richtlijn actief gecommuniceerd met de aanvrager?*

*Vraag 2. Op welke manier wordt deze richtlijn in herinnering gebracht bij de mensen die al enige tijd een bijstandsuitkering van de gemeente Oosterhout ontvangen?*

*Vraag 3. Bent u bereid (om gezien de recente publiciteit over dit onderwerp) alle ontvangers van een bijstandsuitkering in Oosterhout over dit onderwerp te informeren?*

Antwoord 1,2,3. Nee, wij communiceren dit niet actief met de aanvrager. De belangrijkste reden hiervoor is dat niet exact aan te geven is wat een gift is. Wij willen niet het risico lopen dat een cliënt op basis van een eigen beoordeling ten onrechte meent dat iets een gift is en hierdoor in een later stadium te maken krijgt met een terugvordering. In een individueel geval dient beoordeeld te worden of iets een gift is die vrijgelaten kan worden.

Het onderwerp giften in de Participatiewet is in de belangstelling gekomen door de zogenaamde 'boodschappenaffaire'. Deze zaak laat ook zien hoe complex deze materie is. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft in deze zaak namelijk inmiddels geoordeeld dat hier geen sprake is van een gift, omdat er sprake is van een structureel karakter. Als er sprake zou zijn geweest van een gift dan had deze, onder voorwaarden, zonder problemen ontvangen mogen zijn en niet hebben geleid tot terugvordering, in het antwoord op vraag 4 gaan wij hier verder op in. Volgens de CRvB is er in deze zaak dan ook terecht overgegaan tot terugvordering van bijstand.

Gelet op de complexiteit van de beoordeling vinden wij het dan ook niet gewenst om dit uitgebreid te communiceren.

*Vraag 4. Wat verstaat de gemeente Oosterhout onder een gift? Is dit een geldbedrag? Is dit het ontvangen van boodschappen of is dit ook het regelmatig mee eten van iemand met een bijstandsuitkering bij een familielid of vriend?*

Antwoord 4. Een gift kan in verschillende vormen. Het kan dus gaan om een geldbedrag of andere goederen. In de 'boodschappenaffaire' heeft de CRvB geoordeeld dat boodschappen geen giften zijn, maar gezien moeten worden als kostenbesparing.

Ter verduidelijking van het verschil tussen een gift en kostenbesparing enkele voorbeelden, waarbij ook opgemerkt dient te worden dat altijd naar de individuele omstandigheden gekeken dient te worden.

- Wanneer een uitkeringsgerechtigde eenmalig een bedrag van € 500,-- ontvangt zal dit veelal aangemerkt kunnen worden als gift. Indien iemand maandelijks een bedrag van € 50,-- ontvangt, kan dit in het algemeen vanwege het structurele karakter niet aanmerkt worden als gift.
- Wanneer een bijstandsgerechtigde af en toe bij iemand anders eet, zal dit in het algemeen geen invloed hebben op de uitkering. Als een bijstandsgerechtigde 5 keer per week bij iemand anders eet, kan dit aanleiding zijn de uitkering aan te passen vanwege kostenbesparing.

Giften worden vrijgelaten bij de vaststelling van het recht op en de hoogte van de algemene bijstand voor zover dat uit oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is, gezien de bestemming en de hoogte van de gift. Het zal hierbij in het algemeen gaan om een incidentele gift. Als er sprake is van een structureel karakter zal er minder snel sprake zijn van een gift die buiten beschouwing gelaten kan worden.

*Vraag 5.*

- a. *Wordt van mensen die in Oosterhout een bijstandsuitkering ontvangen verwacht dat ze alle giften opgeven bij de gemeente Oosterhout?*
- b. *Of hoeft dit pas op het moment dat het totaal van deze giften in een jaar hoger is dan de genoemde vrijlating van 5% van de bijstandsnorm?*
- c. *Als het antwoord op vraag 5a bevestigend is, wat is de reden dat de gemeente er voor gekozen heeft dat elke ontvangen gift moet worden opgegeven?*
- d. *Hoeveel sancties (en welke) zijn er sinds 2018 opgelegd aan bijstandsgerechtigden die volgens de gemeente Oosterhout niet op een juiste manier hun ontvangen giften gemeld hebben?*

Antwoord 5. Een uitkeringsgerechtigde dient alle informatie te verstrekken die van belang kan zijn voor het recht op uitkering. Indien de belanghebbende dit niet doet is er sprake van een schending van de inlichtingenplicht. Een schending van de inlichtingenplicht kan leiden tot een terugvordering van bijstand en het opleggen van een boete. In de huidige wetgeving heeft de gemeente de verplichting om teveel verstrekte bijstand terug te vorderen en indien van toepassing een bestuurlijke boete op te leggen.

Er wordt niet afzonderlijk geregistreerd of de schending van de inlichtingplicht betrekking heeft op het niet op juiste wijze melden van ontvangen giften. Wij kunnen dus geen antwoord geven op vraag 5d.

*Vraag 6. Op welke manier controleert de gemeente Oosterhout bijstandsgerechtigden m.b.t. het ontvangen van giften?*

- a. *Welke middelen wordt ter controle ingezet?*
- b. *Hoe vaak is elk middel ingezet sinds 2018?*

Antwoord 6. Wij voeren geen specifieke controles uit op het ontvangen van giften. Periodiek vinden heronderzoeken rechtmatigheid plaats, hierbij wordt gekeken naar de rechtmatigheid van de verstrekte uitkering en de vaststelling van de hoogte van de toekomstige uitkering. In een dergelijk onderzoek kan naar voren komen bijvoorbeeld aan de hand van bankafschriften van de voorgaande drie maanden die men moet overleggen dat er giften zijn ontvangen.

*Vraag 7. Hoe vaak heeft er sinds 2018 een terugvordering plaatsgevonden van ontvangers van een bijstandsuitkering in Oosterhout vanwege het ontvangen van giften?*

- a. Welke bedrag is hierbij in totaliteit teruggevorderd?*
- b. Kan een overzicht gegeven worden van welke bedragen bij individuele bijstandsgerechtigden zijn teruggevorderd? Bijvoorbeeld in de vorm van zoveel terugvordering van tussen € 0 en € 100, etc.*

Antwoord 7. Zoals we bij de beantwoording van vraag 5d al hebben aangegeven wordt dit niet specifiek geregistreerd en kunnen wij deze vraag dus niet beantwoorden.

*Vraag 8. Is de conclusie juist dat er sinds 2018 geen enkele terugvordering heeft plaatsgevonden van ontvangen giften van mensen die een bijstandsuitkering van de gemeente Oosterhout ontvingen zolang deze ontvanger over een heel jaar in totaliteit geen giften heeft ontvangen die hoger zijn dan 5% van de bijstandsnorm op jaarbasis? Want dit is immers de richtlijn van de gemeente.*

Antwoord 8. Indien een ontvangst kan worden aangemerkt als gift wordt deze vrijgelaten en zal er dus geen sprake zijn van een verrekening met de uitkering. Zoals wij in de beantwoording hiervoor ook al hebben aangegeven is de beoordeling of iets aangemerkt kan worden als gift geen exacte wetenschap en moet iedere situatie individueel beoordeeld worden om het maatwerk te kunnen leveren dat in de Participatie vereist wordt.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Oosterhout

, burgemeester,

, secretaris.